

Naša smer

Bela peč nad Lomom

Ko se usta širijo v nasmeh

Besedilo in Fotografije:
Aljaž Anderle

»Koliko ovinkov je še?!« sem se spraševal ti- stega aprilskega dne v drugi polovici osem- desetih let, ko sem pod težo Iztokovega nahrbtnika in zahtevami centriFugalnih sil opletal na zadnjem sedežu njegove BMW endure in se kot nor oklepel motorjevega okvira. Vožnja je bila uvod v prvo srečanje z »veliko« steno v okviru alpinistične šole na- šega odseka, katerega tečajnik sem pos- tal. Bela peč nad Lomom pod Storžičem je bila predvsem plezalno igrišče domačih, lomskih alpinistov, ki so v njej v osemdesetih letih potegnili večino smeri. Podoba stene je ostajala enaka, spreminjale pa so se zah- teve obiskovalcev in iz pretežno tehničnih smeri so z razvojem športnega plezanja na- stale številne prosto preplezljive smeri, ki so temu primerno tudi opremljene. Plezalci od drugod so redko zahajali semkaj, v masiv Konjščice. Plezališče se je slovenski alpinisti- čni javnosti nekoliko približalo šele v zadnjih letih, odkar se v prvi polovici maja vsako le- to tod srečajo plezalci v spomin na domači- na Jožeta Rozmana, ki se je leta 1991 pone- srečil pri vzponu na Kangčendzengo.

Bela peč se predstavi

Bela peč plezalcu ponuja precej: lep gorski ambient s pogledom na Storžič in Kamni- ške Alpe, prisojno lego, dobro, mestoma odlično skalo, odlično zavarovane smeri raz- ličnih težavnosti, prevladujejo tiste med četrto in osmo stopnjo. Tu pa so še resnej- še, previsne tehnične smeri in možnosti za kak prvenstveni vzpon. Steno lahko razdeli- mo na dva dela: vzhodni in zahodni, oziroma na Malo in Veliko Belo peč. Deli ju ozek pre- duh - razpoka, kjer vodi sestop iz vzhodne- ga dela stene. Večina smeri je zbranih v za- hodnem delu, ki je višji, strmejši in razse- žnejši. Dolžina smeri se giblje med 60 in 120 m, večina pa jih sodi nekam v sredino tega razreda. Kljub temu, da je stena po dimen- zijah bolj podobna plezalnemu vrtcu, pa ve- ljajo v njej načela plezanja v večjih stenah. Tu mislim predvsem na nošnje čelade in pa vsaj simbolične zbirke varovalnih pripomo- čkov, bodisi v obliki klinov ali pa zatičev in

V smeri Pojoča travica

metuljev, ki bodo prišli prav pri plezanju kakšne od tradicionalno opremljenih smeri ali pa pri bolj ali manj načrtovanem odklo- nu od linije prvopristopnikov ...

Za »frikote« ...

Prva smer, Lomska, je nastala že leta 1972, avtorja pa sta bila Jože Rozman in Darko Meglič. Zaradi skromne višine je stena bolj ali manj samevala do konca sedemdesetih let, ko se je z razvojem prostega plezanja dvignil tudi ugled krajšim smerem. Od ta- krat pa do danes je v Beli peči nastalo že 40 smeri, pod večino pa so se podpisali do-

Ko se usta širijo v nasmeh

Bela peč: Marabela

mači, lomski alpinisti Marko Meglič, Milan Meglič, Janko Meglič in Jože Rozman. Kasneje je svoj pečat v steni pustil tudi neumorni Filip Bence. V nadaljevanju te kratke predstavitev se bomo obregnili predvsem ob nekaj markantnih in lepih smeri, medtem ko naj ostane iskanje »top« smeri stvar vsakega posameznika.

Ena najdaljših in najlepših smeri je spominska smer Jožeta Rozmana, Jožkotov steber (VIII). Čeprav je bila preplezana tehnično, je prvi plezalec sledil čudovitim, lepo preplezljivim in med sabo povezanim prehodom, ki skupaj tvorijo smer, v kateri lahko le vriskamo. Če v prvem in najtežjem raztežaju plezamo po strmih ploščah in preko manjšega previsa, potem po krajšem premoru v lahkem svetu nadaljujemo s plezanjem po pakleniškem apnencu in sicer v položni plošči, kjer vse delo opravimo le z nogami, nato pa se preko navpične plošče prebijemo pod izstopni raztežaj. Smer je opremljena z novimi svedrovci in sicer skladno s težavami, tako da je v lažjem svetu frekvenca vpenjanja precej nižja kot v težjem.

Za klasike ...

Po tem vzponu se pomudimo še v zahodnem delu stene, kjer smeri vstopajo iz velike travnate gredine, na katero se vzpnemo naokrog, po poti, ki ob zahodnem robu stene pelje proti vrhu. Tod se po izrazitem kaminu pne Šleparska (III), ki je ponavadi prvi oreh, ki ga stro tečajniki, ob njej pa Golcarska (VI+) - spomin na delovne izkušnje nekaterih alpinistov, pa odlična Dolinska (VII-), Jubilejna in Soj pot (VI+). Praktično vse, brez izjeme, potekajo po dobri skali, ki jo prekinja kakšen šop trave, težave pa si lahko krojimo po svojem okusu.

Če se ustavimo v preduhu med obema stenama, nas previsi na levi strani hitro odvrnejo od sebe, če nismo preveč tehnični tipi. Božična, Hruševa in Desna smer so predstavnice tehnične nravi plezarije in zahtevajo kar precej bingljanja in ukvarjanja z različnimi hardware pripomočki. Najpogosteje plezana je prva izmed omenjenih smeri, ki čaka tudi na prvo prsto ponovitev. Desni del stene je nekoliko nižji, bolj poraščen in manj strm od levega, kljub temu pa je nekaj smeri vrednih obiska. To še posebej velja za enkratno A je to (VII+), Bumerang (IV+), Katastro Polo (IV), Marabelo (VI+) in Smodlaka (V+).

In za aktivne počitnice ...

Ker je stena obrnjena na jug, je v njej možno plezati še pozno jeseni ali zgodaj spomladi, ko se na bližnjem Ženiklovcu nemara še podijo turni smučarji, v severni steni Storžiča pa so grape polne snega in ledu. Po drugi strani pa njena nadmorska višina (1500 m) omogoča tudi lažje dihanje v poletni vročini. Za tiste, ki se težko odločite za obisk nekega hribovskega »kvazi« plezalnega vrtca neke v tržiških hribih, naj navedem še dodatni razlog za obisk našega konca. Plezanje lahko združite s krajšimi počitnicami oziroma z vikend bivanjem na eni od turističnih kmetij, povežete z gorskim kolesarjenjem, jadralnim padalstvom, tekom, plezanjem v severnih stenah Storžiča in Košutnikovega Turna, v Dolžanovi soteski, na Ljubelju in še kje.

Dostop:

Iz Tržiča sledimo cesti skozi Lom, nato pa se za vasjo Grahovše poslovimo od asfalta in se po makadamski cesti (5 km) vzpnemo na prisojno pobočje lomske doline. Stena Bele peči je od tod dobro vidna. Ovinkasta cesta nas pelje mimo kmetije Pri Pavšeljnu, odcepa za planino Konjščica, naprej vse do parkirišča pod planino Javornik.

Na levi strani ceste nas pričaka smerokaz za spominsko obeležje in Belo peč, ki nas peš usmeri na zložno, markirano stezo. Ta nas v 10 minutah pripelje do stene. Relacija Ljubljana - Bela peč naj nam ne bi vzela več kot dobro uro, če seveda ne naredimo resnejše navigacijske napake in se zazremo v vprašujoč obraz dežurnega policista na Ljubelju ali na Jezerskem.

Sestopi:

Z vzhodne, nižje stene sestopamo v globel - preduh, ki deli obe steni. Sledimo možicem in opravimo še spust po vrvi preko zagozdenga balvana, ki ga je sicer mogoče enostavno preplezati na levi strani (V). Urejena pa je tudi pot po gozdu ob obronkih stene, po kateri smo v 15 minutah spet pod steno. Z zahodnega, najvišjega dela stene, sestopamo s samega vrha (vpisna knjiga) nekaj metrov po planinski poti, s katere skrenemo takoj za ograjo. Tam zavijemo levo, strmo navzdol in ulovimo dobro shojeno pot, ki nas ob zahodnem robu stene pripelje pod njeno vznožje. Pa skice in opisi? Obstaja plezalni vodniček, izdan v samozaložbi, ki je že pošel. Avtor Milan Meglič pripravlja njegovo posodobljeno izdajo, ki bo kmalu na voljo v digitalni verziji tudi na internetu. 📍

